ฟาร์มเป็ดทรงเลี้ยงหาดทรายทอง

โดย

ดร. ทิม พรรณศิริ

กองวิชาการ กรมปศุสัตว์

□

การเลี้ยงเป็ดได้เป็นที่นิยมเลี้ยงกันโดยทั่วไปในบ้าน เราทั้งเป็ดไข่และเป็ดเนื้อ และสิ่งที่น่าจะสังเกตเพิ่มเติมก็คือการเลี้ยงเป็ดตามท้องนา โดยผู้เลี้ยงจะเอาลูกเป็ดมาเลี้ยงก่อนฤดูเก็บเกี่ยวเล็กน้อย เมื่อชาวนาเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วจึงปล่อยเป็ดที่เลี้ยงเข้าหากินตามท้องนาโดยเก็บเมล็ดข้าวที่ตกเมื่อเก็บเกี่ยวกินเป็นอาหาร ทำให้ผู้เลี้ยงไม่ต้องลงทุนมากนัก และสามารถขายเป็ดได้กำไรดีนับว่าเป็นวิธีการเลี้ยงเป็ดอีกแบบหนึ่ง ซึ่งน่าจะได้รับการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงกันกว้างขวางมากยิ่งขึ้นเพราะนาของประเทศไทยมีอยู่ทั่วไป และเป็นการเลี้ยงที่ประหยัดที่ถูกหลักเศรษฐกิจที่ดีอย่างหนึ่ง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการเลี้ยงเป็ดจะเป็นที่นิยมเลี้ยงกันโดยทั่วไป แต่การศึกษาทางด้านวิชาการเกี่ยวกับเป็ดก็ยังไม่ได้รับการสนใจมากนักเท่าที่ควร โดยทั่ว ๆ ไปแล้วยังคงใช้การเลี้ยงแบบเก่า แม้ว่าขณะนี้จะมีผลิตอาหารเข้มข้นออกมาจำหน่าย โดยให้ผู้เลี้ยงนำไปผสมกับปลายข้าวหรือรำ หรือบางครั้งก็ผสมกับเข้าเปลือกโดยตรงก็มี แต่ผลของการใช้อาหารดังกล่าวจะเป็นอย่างไรก็ยังไม่มีการศึกษากัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามการเลี้ยงเป็ดก็ยังเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย และเป็นอาชีพที่ทำรายได้ดีมิใช่น้อย โดยเฉพาะผู้ที่มีนา และใช้เวลาหลังเก็บเกี่ยวแล้วเป็นการหารายได้เพิ่มเติม ได้แก่ครอบครัว

สิ่งที่น่าจะนับว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดียิ่ง สำหรับผู้เลี้ยงเป็ดขณะนี้ก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเล็งเห็นถึง ความสำคัญของการเลี้ยงเป็ดต่อการประกอบ

ของเกษตรกรไทย และทรงมีความสนพระราชหฤทัยที่จะได้ทราบถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงบางประการว่าการเลี้ยงเป็ดจะเป็นอาชีพที่ดีของเกษตรกรไทยได้หรือไม่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงรับสั่งให้สร้างฟาร์มเป็ดขึ้นที่ บริเวณหาดทรายทอง ตำบลเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ ม.จ. ภีศเดชรัชนี เป็นผู้จัดการและมีนายผดุง ไชยพิพัฒน์ เป็นผู้ดูแลเลี้ยงเป็ดฝูงนี้ และนายพิมทัศน์ วิชัยวัฒนะ นายสัตวแพทย์อำเภอหัวหิน และนายด่านตรวจสัตว์หัวหินเป็นนายสัตวแพทย์ช่วยควบคุมดูแลฟาร์ม

เป็ดที่ทรงสั่งเข้ามาเลี้ยง ณ ฟาร์มทรงเลี้ยงหาดทรายทองเป็นเป็ดพันธุ์กากีเคมเบลล์ ซึ่งเมื่อมาครั้งแรกมีประมาณ 300 ตัว และปัจจุบันยังเหลือเป็ดที่เลี้ยงรอดจนไข่ประมาณ 160 ตัว ขณะนี้เป็ดที่ทรงเลี้ยง ณ ฟาร์มหาดทรายทอง ไข่ได้ประมาณ 60 เปอร์เซนต์ต่อวันนับว่าเป็นเป็ดที่ไข่ได้ค่อนข้างดี

ลูกเป็ดได้เสียชีวิตไปในระยะแรกไม่ทราบแน่ว่าเนื่องจากโรคอะไรแต่เข้าใจว่าคงจะเป็นโรคของลูกเป็ดที่เป็นที่รู้จักกันทั่ว ๆ ไปในบ้านเราคือโรคตับอักเสบอันเนื่องจากเชื้อวิสา (Virus hepatitis) โรคนิวดิคซินโดรม (New duck syndrome) และโรคอหิวาต์เป็ด แต่เมื่อเป็ดเจริญเติบโตเป็นเป็ดไข่แล้วก็ไม่ปรากฏว่ามีปัญหาเรื่องโรคมารบกวนอีก

เรือนโรงสำหรับเลี้ยงเป็ด ณ ฟาร์มทรงเลี้ยงหาดทรายทอง เป็นเรือนโรงที่สร้างบนพื้นดินปนทรายผนังของเรือนโรงเป็นไม้รวกขัดแตะ และหลังคาเป็นแฝกด้านล่างของหลังคามีลวดตาข่ายกั้นมิให้นกลงมารบกวนเป็ด นับว่าเป็นเรือนโรงที่สะอาดและอากาศปลอดโปร่งดีกว่าฟาร์มเป็ดทั่ว ๆ ไป

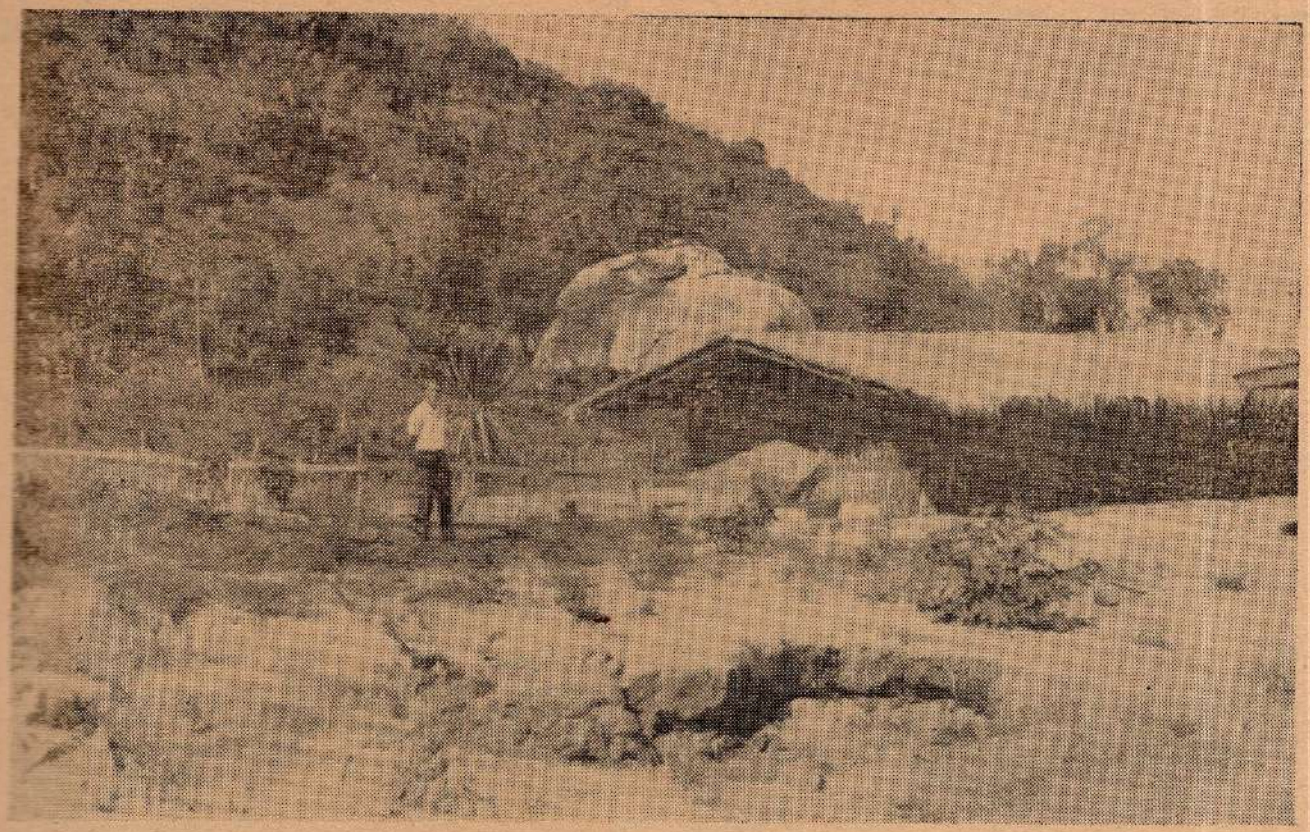
ด้านนอกของเรือนโรงมีบริเวณดิน สำหรับเป็ดออกไปเดินเล่นหรือวิ่งเล่นเป็นการออกกำลังกาย โดยมีรั้วลวดตาข่ายกั้นสูงจากพื้นดินประมาณ ½ เมตร.

อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารผสม ที่เจ้าหน้าที่จัดการผสมขึ้นมาเลี้ยงเองที่ฟาร์ม โดยมีโรงผสมอาหารเล็ก ๆ ติดกับบริเวณคอกสุกรที่ทรงจัดให้มีการเลี้ยงขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกัน

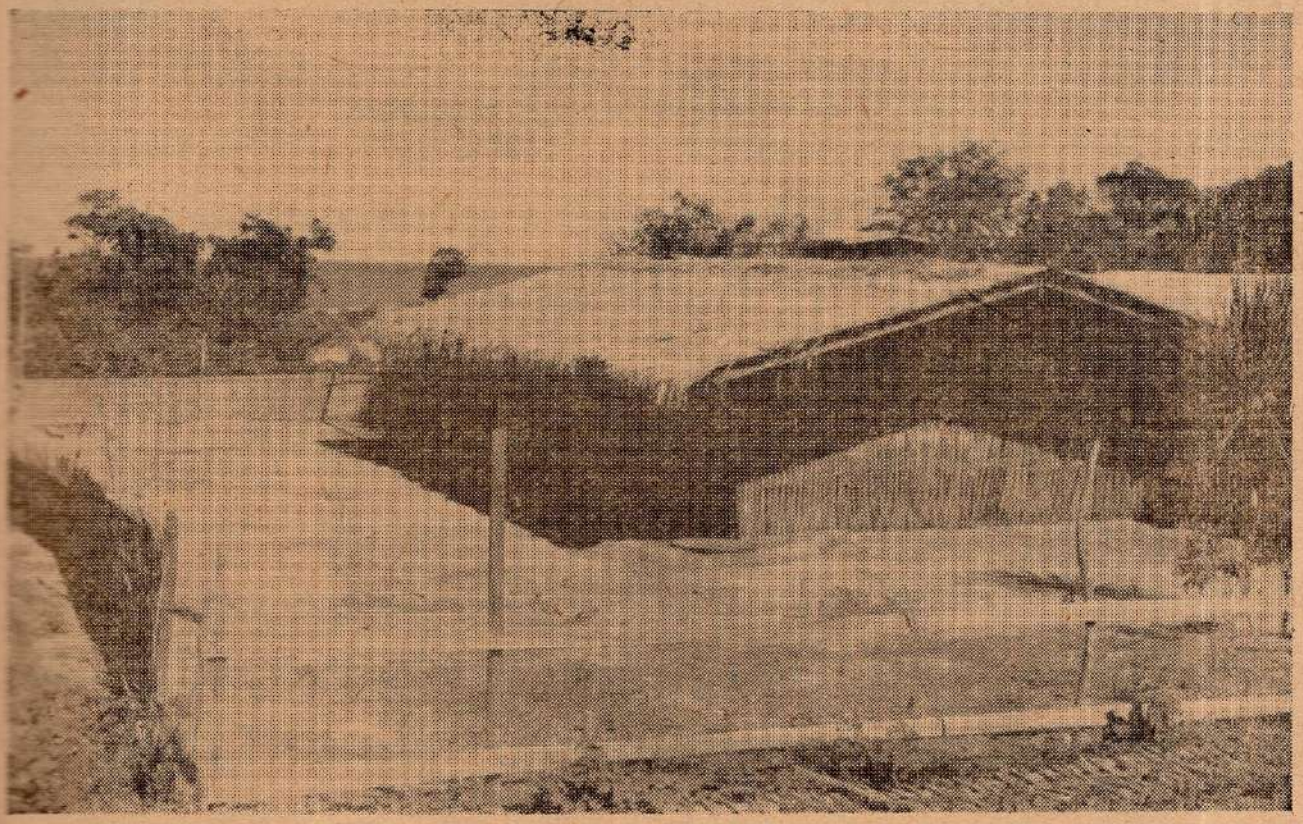
ฟาร์มเป็ดทรงเลี้ยงที่หาดทรายทอง บริเวณเขาเต่านับว่าเป็นฟาร์มตัวอย่างที่เกษตรกรไทยน่าจะได้ในความสนใจเป็นพิเศษในอาชีพนี้ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นพระประมุขที่รักยิ่งของเราก็ทรงมีความสนพระราชหฤทัยกับการเลี้ยงเป็ด เช่นเดียวกับสมัยหนึ่งที่ทรงได้มีฟาร์มไก่เลี้ยงขึ้นในพระราชวัง และข้าพเจ้าได้เป็นผู้มีโอกาสได้เข้าดูแลฟาร์มทรงเลี้ยงแห่งนี้ แต่เมื่อกิจการการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรไทยได้เจริญรุดหน้าไปด้วยดีแล้วก็ได้ทรงเลิกเลี้ยง โดยพระองค์หวังว่าวันหนึ่งอาชีพการเลี้ยงไก่จะเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งของเกษตรกรไทย และเหตุการณ์ก็ได้พิสูจน์แล้วว่าปัจจุบันนี้อาชีพการเลี้ยงไก่มีความสำคัญต่อเกษตรกรไทยเป็นอย่างไร

ดังนั้นจึงเป็นที่หวังว่า การเลี้ยงเป็ดของเมืองไทยก็คงจะเจริญก้าวหน้าเช่นเดียวกับการเลี้ยงไก่ การที่พระองค์ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยกับการเลี้ยงเป็ดนับว่าเป็นนิมิตรดีของนักเลี้ยงเป็ดทั่วไปที่ จะได้เห็นนักวิชาการต่างได้ให้ความสนใจต่อการเลี้ยงเป็ดมากขึ้น และเมื่อทำให้อาชีพการเลี้ยงเป็ดเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ดีไม่น้อยกว่าการเลี้ยงไก่

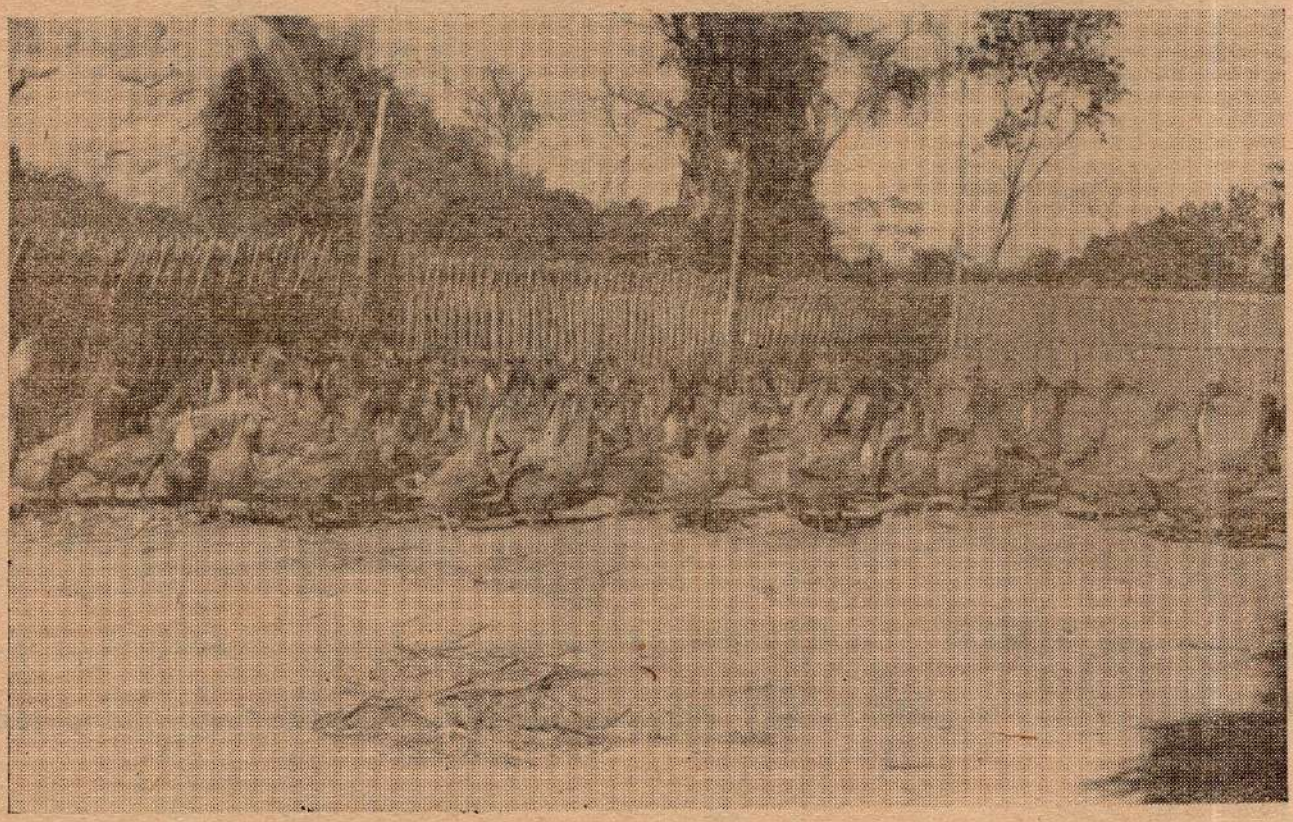
แต่ปัญหาที่สำคัญในขณะนี้ก็คือเรื่องราคาเป็ดเป็นและราคาไข่เป็ดซึ่งนับว่ายังต่ำอยู่มากและเป็นอุปสรรคต่อการขยายการเลี้ยงเป็ดให้เป็นอุตสาหกรรมใหญ่ หากหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงเกษตร กระทรวงเศรษฐการและกระทรวงมหาดไทยจะได้ความร่วมมือและสนใจ ในการช่วยเหลือในด้านตลาดแต่ผู้เลี้ยงเป็ดได้บ้างแล้ว ก็เป็นการแน่นอนเหลือเกินว่าเกษตรกรของไทยคงจะหันมาเลี้ยงเป็ดเจริญรอยตามเบื้องยุคลบาทขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างแน่นอน.

เรือนโรงของฟาร์มเป็ดทรงเลี้ยงหาดทรายทอง ต. เขาเต่า อ. หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์ และนายสัตวแพทย พิมหัศน์ วิชัยวัฒนะ ผู้ควบคุมดูแลฟาร์มด้านป้องกันรักษาโรค

เรือนโรงฟาร์มทรงเลี้ยงหาดทรายทอง ที่ปลูกอย่างง่าย ๆ แต่ถูกสุขลักษณะ

บริเวณด้านนอกฟาร์มเป็ดทรงเลี้ยงหาดทรายทอง